

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1921 kl. 1/2 1 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 2 i anledning av dels herr Sundlings motion nr 227, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om bättre kontroll över automobilhastigheten å allmän väg på landet m. m. dels herr Danielssons motion nr 232, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i förordningen om automobiltrafik.

Närvarande: Herrar Eriksson i Stockholm, Hansson i Bäck, Corneliusson, Ros, Andersson i Boda, Granath, Wahren, Leffler, Ericson i Boxholm Jansson i Talby.

Uti en inom andra kammaren väckt motion nr 227, har herr Sundling hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av bättre kontroll över automobilhastigheten å allmän väg på landet, samt att utredning av huru förstörelse av allmän väg genom automobils framförande i otillåten hastighet skulle kunna hindras samt att Kungl. Maj:t snarast måtte vidtaga härför nödiga åtgärder.

Herr Danielsson har uti en likaledes inom andra kammaren väckt motion, nr 232, yrkat, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes skyndsamt låta utreda om ändring i förordningen om biltrafik i syfte att ge länsstyrelserna be-

stämmanderätt över tävlingar med motorfordon och lastbilers användande samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna utredning kunde giva anledning.

Utskottet, som fått nämnda båda motioner till sig för förberedande behandling överlämnade, har företagit motionerna till behandling i ett sammanhang; och får utskottet i fråga om motiveringen för motionerna hänvisa till desamma.

Utskottet.

Genom ifrågavarande framställningar hava motionärerna påkallat riksdagens uppmärksamhet å vissa förhållanden, föranledda av den utomordentliga utveckling, automobiltrafiken under senare tider undergått.

Det ligger i sakens natur, att med de i vårt land rådande klimatiska och geografiska förhållanden i övrigt en viss betänksamhet gent emot denna trafik måste komma till synes företrädesvis från lantbefolkningens sida. Och framförallt är det lätt att inse, att farhågorna från detta håll samlat sig omkring frågorna i vad mån den ökade automobiltrafiken kan anses medföra väsentliga vådor för landsvägarnas bestånd och på vad sätt dessa vådor må kunna begränsas. Det är också sistnämnda frågor, som av motionärerna upptagits till förnyad behandling, därvid motionärerna huvudsakligen haft sin uppmärksamhet riktad på de risker för landsvägarnas förstörande, som följa av automobilers framförande å vägarna med för stor hastighet. Tydligast framträder denna motionernas läggning i herr Sundlings yrkande om utredning av »huru förstörelse av allmän väg genom automobils framförande i otillåten hastighet skall kunna hindras».

Frågan om automobiltrafikens förhållande till landsvägarna har emellertid tidigare varit föremål för riksdagens behandling. Sålunda framfördes vid 1916 års riksdag, i samband därmed att Kungl. Maj:t inhämtade riksdagens yttrande över förslag till förordning om automobiltrafik, åtskilliga önskemål i hithörande avseende, och år 1920 hade riksdagen ånyo tillfälle att taga ställning till samma fråga, då till riksdagen för yttrande hänskjutits förslag om vissa mindre ändringar i gällande automobilförordning. Vid tillkallande av sakkunniga för utarbetande av sistnämnda förslag hade vederbörande departementchef framhållit, att utredningen då icke avsåge en allmän revision av automobilförordningen, men tillagt bland annat, att en granskning av nämnda förordning i allt fall krävdes inom en nära framtid i sammanhang med den nya väglagstiftningen m. m., vartill förslag föreläge.

Jämväl då sist nyssnämnda förslag remitterades till riksdagen betonade departementschefen behovet av en allmän revision av automobilförordningen, och uti skrivelse den 12 juli 1920 (nr 360) anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande en allmän revision av förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik, samt snarast möjligt till riksdagen inkomma med de förslag, vartill denna utredning kan giva anledning. Uti motiveringen för det utlåtande (nr 35) av andra lagutskottet, som låg till grund för riksdagens berörda skrivelse, yttrade lagutskottet bland annat, att beslutet om skrivelsen med begäran om skyndsam allmän revision av automobilstadgan särskilt föranletts av utskottets uppfattning om behovet av ändringar i 14 paragrafens hastighetsbestämmelser och att vid den av motionärer begärda utredningen »om obligatoriskt åläggande av hastighetsmätare å automobil samt förbud för helt inbyggande av förareplatsen» även dessa spörsmål torde bliva föremål för prövning.

Den av riksdagen begärda utredningen har numera påbörjats, i det att chefen för kommunikationsdepartementet jämlikt bemyndigande tillkallat sakkunniga »för verkställande om utredning och avgivande av förslag rörande en allmän revision av gällande bestämmelser om automobiltrafik och därmed i samband stående frågor».

Av vad departementschefen vid ärendets föredragande anfört torde här återgivas följande:

»Jag vill i detta sammanhang erinra, att under år 1920 åt särskilda sakkunniga uppdragits att verkställa överarbetning av föreliggande förslag till ny väglagstiftning samt att frågan härom sannolikt torde kunna föreläggas 1922 års riksdag. Då berörda lagstiftning i vissa avseenden lär kunna påverka bestämmelserna om automobiltrafik, synes även ur denna synpunkt önskligt, att utredningen om revision av automobilförordningen nu igångsättes, och förutsätter jag härvid, att vid denna utredning samråd kommer att äga rum med förenämnda 1920 års vägsakkunniga.

Den av mig förordade utredningen torde böra omfatta hela automobilförordningen med dithörande författningar. Särskilt vill jag härvid fästa uppmärksamheten på att frågan synes böra göras till föremål för noggrant överbäggande. Behovet av ändrade hastighetsbestämmelser framhölls redan av 1919 års sakkunniga samt underströks ytterligare i med anledning av förenämnda proposition väckta motioner, därvid jämväl framhölls angelägenheten att införa hastighetsmätare å motorfordon.

Sedermera har polismästaren i Stockholm G. R. Hårleman i skrivelse till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet anført, att frågan om skyldighet att å motorfordon hava anbragt hastighetsmätare nu synes hava kommit närmare sin lösning, då på senare tid praktiskt användbara apparater blivit utexperimenterade. Polismästaren Hårleman framhåller emellertid, att skyldighet att hava motorfordon försedda med hastighetsmätare icke syntes böra stadgas utan att gällande hastighetsbestämmelser samtidigt underginge ändring i syfte att öka maximihastigheten. De synpunkter, som sålunda anförts, torde vid utredningen givetvis böra övervägas. Vidare torde vid utredningen böra till behandling upptagas bland annat frågan, huruvida ej en del nya med automobiler jämförliga fortskaffningsmedel äro av den betydelse, att deras användning lagligen bör regleras, och om en allmän trafikstadga, innefattande bestämmelser beträffande såväl automobil- som annan trafik, kan anses av behovet påkallad.»

De synpunkter, åt vilka motionerna givit uttryck, måste utskottet väsentligen dela. Det är uppenbarligen för lantbefolkningen av synnerlig vikt, att automobiltrafiken å landsvägarna icke bedrives på sådant sätt, att det i vårt land ytterst kännbara väghållningsbesväret obehörigen försvåras. Och att för närvarande missförhållanden förekomma uti de av motionärerna påtalade hänseenden torde utskottet även nödgas vitsorda. Med hänsyn härtill anser sålunda utskottet, att noggrann uppmärksamhet bör ägnas såväl automobiltävlingarna som frågan om bestämmelserna angående begagnandet av de tyngre lastautomobilerna. I fråga om de sistnämnda anser sig utskottet böra anmärka, att inom utskottet framkommit upplysningar, som giva vid handen, att en olikartad tillämpning föreligger beträffande den i 13 § 5 mom. av gällande automobilförordning meddelade bestämmelse, att automobil »med större hjultryck vid full last än 2,500 kilogram» ej må framföras å allmän väg utan särskilt tillstånd av Konungens befallningshavande i det län, där vägen är belägen.

Oavsett nu nämnda förhållanden anser utskottet emellertid att, sedan Kungl. Maj:t nu igångsatt den utredning, som av 1920 års riksdag begärts tillräcklig anledning icke föreligger för riksdagen att i anledning av motionerna till Kungl. Maj:t rikta någon framställning i ämnet. För denna sin uppfattning finner utskottet särskilt stöd i den omständigheten, att genom ett samarbete emellan de för automobilförordningens revision tillkallade sakkunniga samt 1920 års vägsakkunniga torde kunna åstadkommas en sådan allsidig utredning rörande automobiltrafikens förhållande till väg-

väsentet, att motionernas syften därigenom bliva på bästa sätt tillgodosedda.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

1) att herr Sundlings motion, nr 227, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda, samt

2) att herr Danielssons motion, nr 232, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 mars 1921.

På utskottets vägnar:

ERNST ERIKSSON.
